

1. УВОД

Управни поступак представља скуп правних правила по којима поступају органи државне управе и правна лица са јавним овлашћењима, када решавају о правима, обавезама и правним интересима грађана и других субјеката у појединим управним стварима.¹

Свака грана права садржи правне норме. Норме управног права се могу разврстати у:

- норме које регулишу питања у вези са главним субјектима управног рада,
- норме које се односе на садржину управног рада,
- норме које уређују ток управног рада и
- норме о контроли вршења тог рада.

Може се рећи да у нашем праву целовити скуп норми управног права чине управноорганизационе, управноматеријалне и управнопроцесне норме. Норме које се по правилу примењују у свим управним областима су управноорганизационе и управноматеријалне, а специјалне норме се примењују у појединачним управним областима. Управнопроцесне норме уређују само ток управног рада и управну контролу рада и појављују се као опште и посебне управнопроцесне норме, које се налазе у прописима за регулисање управног поступка.

Сва права и обавезе правних субјеката у вези са правним односима и ситуацијама се регулишу материјалноправним прописима, а да би се ти прописи могли примењивати на одређене правне ситуације потребно је прописати правила поступка формално-правним правом. Постоји тачно прописана процедура одлучивања у управним стварима, јер да није тако могло би доћи до злоупотребе материјалноправних прописа од стране органа који поступају у управним стварима.

Прописи о општем управном поступку садрже заједничка правила за поступање и рад великог броја органа, организација и других правних лица која врше јавна овлашћења, а при примени материјалних закона и других материјалних управних прописа на конкретне случајеве.²

Има и случајева када се не могу применити прописи општег управног поступка, па је потребно прописати посебна правила и посебан начин рада за решавање у управним стварима неких органа, јер поједина питања поступка за

¹ Wikipediја, слободна енциклопедија

одређену правну област се могу уредити посебним законом другачије него што су уређена Законом о општем управном поступку³ (у даљем тексту: ЗУП). У тим случајевима постоје посебни управни поступци који регулишу надлежности управних органа, организација, форме радњи и управних аката, али увек само одређених органа у одређеним управним материјама.

Општи управни поступак има супсидијарни карактер за разлику од посебних управних поступака, што значи да се у свим питањима поступа по Закону о општем управном поступку, а само у појединим питањима по одредбама посебног закона. Долазимо до закључка да се "одредбе Закона о општем управном поступку примењују у раду на примени свих материјалних управних прописа, осим у случајевима у којима је посебним законом прописан посебан поступак."⁴

По Закону о општем управном поступку су дужни да поступају државни органи (органи државне управе, извршни органи, редовни судови, правосудноуправни органи и др.) када у управним стварима решавају о правима, обавезама, правним интересима појединца, правних лица и других странака. Такође, по овом закону дужна су да поступају и предузећа и друге организације када у вршењу јавних овлаштења, која су им поверена законом решавају у управним стварима.

Управни поступак има технички и друштвени карактер. Када је технички карактер у питању, значај сваког поступка, па тако и управног јесте, наравно, у постизању веће ефикасности рада органа управе. Кроз посматрање, тумачење и анализирање поступака долази се до најповољније варијанте стандардизације поступка који се потом предвиђа као обавезан за све случајеве у будућности.⁵ Друштвени карактер се огледа у правној једнакости која је основа сваког правно уређеног друштва. Ако се доносе незаконити и неправилни управни акти вређају се права и интереси грађана као и јавни интерес. Зато управни поступак мора бити адекватно спроведен како би управни акти били законити и правилни.

² Љубинко Митровић - Млађен Мандић, Управни поступак и управни спор, Бања Лука, 2011. године, стр. 10.

³ Службени гласник Републике Српске, бр. 13/2002, 87/2007 и 50/2010.

⁴ Славољуб Поповић - Стеван Лилић - Јованка Савиншек, Коментар Закона о општем управном поступку, Београд, 1998. године, стр. 4.

⁵ Љубинко Митровић - Млађен Мандић, Управни поступак и управни спор, Бања Лука, 2011. године, стр. 10.